

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget for undervisning og uddannelse. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om ret til erstatning for løntab ved visse afskedigelser [af Kai Moltke og Hanne Reintoft].

Valgt blev: *Simonsen, Erik Hansen (Vejle amt), Hans Kjær, Henry Møller, Jens Frandsen, Niels Andersen, Niels Jørgen Nielsen, Erik Hansen (Ålborg amt), Martin Pedersen, Valbak, Erling Dinesen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Helge Nielsen, Poul Nilsson, Bertel Pedersen og Krog Hansen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Knud Nielsen, K. B. Andersen, Anker Jørgensen, Kampmann, Kjeld Olesen og Søgaard har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende en reform af Ungdommens Uddannelsesfond.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Ordføreren for forslagstillerne (Knud Nielsen): Hermed har jeg den ære for folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning vedrørende en reform af Ungdommens Uddannelsesfond.*

Angående begrundelsen for forslaget skal jeg henvise til de bemærkninger, der ledsager det.

Jeg anbefaler forslaget til tingets velvillige behandling.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 26. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til landbrugsministeren af Morten Lange m. fl.*

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om salg af fisk ved offentlig auktion.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme.

Mødet hævet kl. 16.

68. møde.

Onsdag den 26. februar kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om dybfrosne levnedsmidler m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Med skrivelse af 25. februar d. å. har indenrigsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Jens Peter Jensen (Sorø amt) stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Jens Peter Jensen* (Sorø amt) til indenrigsministeren (20. februar 1969):

„Vil ministeren i anledning af den konstaterede farlige forurening af drikkevand i Strib-Middelfart området, hvor et af statens beredskabslagre af olie er beliggende, omgående nedsætte en ekspertgruppe, der besidder tilstrækkelig uvildighed og sagkundskab til at kunne dels blotlægge årsagerne til forureningen, dels vejlede med hensyn til opståede skader og forebyggelse af yderligere forureninger af drikkevand, samt i bekræftende fald pålægge ekspertgruppen pligt til hurtigst mulig rapport direkte til ministeren, så der gives mulighed for løbende orientering af de lokale myndigheder og egnens befolkning, der med rette er bekymret over sagens udvikling?“

Indenrigsminister *Poul Sørensens* svar (25. februar 1969):

I begyndelsen af december 1968 blev der konstateret olieforekomster i nogle brønde beliggende i området omkring beredskabslageret for olie ved Billeshave i Vejlbys-Strib kommune. Der opstod på stedet mistanke om, at forureningen kunne stamme fra det nævnte beredskabslager, som er etableret i 1966 af foreningen Danske Olieberedskabslagre, efter at planerne for anlægget forinden havde været forelagt for sundhedsstyrelsen, der godkendte projektet under forudsætning af udførelse af en række sikkerhedsforanstaltninger.

I anledning af olieforureningen rettede sundhedskommissionen i Vejlbys-Strib kommune i midten af december 1968 henvendelse til direktøren for Odense kommunes vandforsyning, som foranledigede udtagelse og undersøgelse af en række vandprøver fra brønde og vandværker i området. Undersøgelserne af disse prøver, i alt 23, har fundet sted på Odense levnedsmiddelkontrollaboratorium og Teknologisk Institut i Århus.

Den 14. februar i år modtog sundhedsstyrelsen fra sundhedskommissionen i Vejlbys-Strib kommune en den 10. februar 1969 dateret redegørelse for resultaterne af de udførte analyser af vandprøverne. Det oplyses, at der er konstateret olieindhold i flere af prøverne. Sundhedskommissionen

anmodede sundhedsstyrelsen om at overtage sagen med henblik på en klarlæggelse af ansvaret for den skete skade og for at få dækning for de udgifter, som de foretagne undersøgelser allerede havde påført kommunen. Det blev samtidig udtalt i sundhedskommissionens redegørelse, at det ikke på baggrund af de allerede foretagne, foreløbige undersøgelser syntes urimeligt at foretage yderligere undersøgelser.

Foranlediget af dagspressens referat af det passerede havde sundhedsstyrelsen imidlertid allerede inden henvendelsen fra sundhedskommissionen grebet aktivt ind i undersøgelserne, idet sundhedsstyrelsen i begyndelsen af februar anmodede vedkommende kredslæge om at søge opklaringen af årsagerne til forureningen fremskyndet bl. a. ved optagelse af politirapporter til belysning af samtlige mulige forureningskilder inden for området, såsom nedgravede olietanke og enhver anden mulighed for spild af olie i undergrunden. Sundhedsstyrelsen har ligeledes gennem kredslægen anmodet om, at der snarest muligt foretages hygiejnisk-teknisk bedømmelse af samtlige brønde og borer, hvor der er konstateret olieforekomster.

Den 20. februar 1969 har jeg fra sundhedsstyrelsen modtaget en foreløbig redegørelse for sagen. Det fremgår af redegørelsen, at sundhedsstyrelsen allerede forinden modtagelsen af denne forespørgsel har søgt kontakt med følgende sagkyndige med henblik på sagkyndig bistand ved sagens videre behandling:

professor i kemisk fysik ved Københavns universitet, dr. phil. Børge Bak, professor, tech. dr. A. Bjørkman, instituttet for kemiindustri, Danmarks tekniske højskole,

statsgeolog Lars Jørgen Andersen, Danmarks geologiske undersøgelse, og overingenør ved Københavns vandforsyning E. Maglekilde-Petersen.

I det omfang der er behov herfor, vil man supplere sig med yderligere sagkundskab.

Sundhedsstyrelsen har holdt møde med de nævnte sagkyndige lørdag den 22. februar 1969 og har sammen med politiet og kredslægen foretaget en besigtigelse af forholdene på stedet søndag den 23. februar 1969.

Jeg kan fuldt ud tiltræde de skridt, der

[Indenrigsministeren.]

af sundhedsstyrelsen allerede er foretaget i sagen, og finder, at den fremgangsmåde, som sundhedsstyrelsen vil bringe i anvendelse for sagens videre undersøgelse, er fuldt betryggende. Jeg vil i den kommende tid holde mig i nøje kontakt med sagen.

Jeg kan tilføje, at Middelfart byråd i skrivelse af 20. februar 1969 har rettet henvendelse til mig i sagens anledning, og at jeg i dag har orienteret byrådet om foranstående.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Orla Møller* til kirkeministeren:

„Med hvilken ret og i hvilket omfang kan en biskop bestemme, hvor og for hvem stiftets præster må tale?“

Orla Møller: Den problematik, jeg har bedt ministeren om at tage stilling til, opstod, da biskop Erik Jensen i Ålborg forbød en af stiftets præster at tale ved en sammenkomst arrangeret af en gruppe folkekirkelige og Dansk Baptistforbund.

Jeg ønsker ikke med spørgsmålet at få taget stilling til, hvorvidt eller hvordan et samarbejde mellem folkekirken og andre trossamfund her i landet bør finde sted; det må vel afgøres gennem det kirkelige livs frie drøftelser. Jeg har heller ikke noget ønske om at anfægte den biskoppelige tilsynspligt; en biskop må naturligvis have pligt til at påvise og påse, at gældende love overholdes, og tilsynsplikten må vel dertil gælde en lang række skønstilfælde, hvor biskoppen må have kompetence til at træffe en afgørelse.

Jeg har med spørgsmålet ønsket at få klaret, om det område, hvor biskoppen så at sige har talt *ex cathedra*, er blandt de skønsefter, hvor biskoppen kan påbyde, måske endda komme til at tvinge, en præst ud i en vanskelig samvittighedssituation ved sin afgørelse, og jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg som præst i Ålborg stift med særlig opmærksomhed vil lytte til ministerens svar.

Kirkeministeren (*Arne Fog Pedersen*):

Det stillede spørgsmål må jo ses i sammenhæng med og på baggrund af den almindelige tilsynspligt, der, som det ærede medlem nævnedes, påhviler biskopperne.

Jeg kan ganske kort sige, at det blev allerede efter reformationen ved kirkeordnansen af 1539 fastsat, at biskopperne eller superintendenterne, som de dengang hed, skulle — jeg citerer — „se til, at alle ting alle vegne går ordentligt og ret til“. At biskopperne fremdeles har en sådan tilsynspligt med menighedsråd og præster, mener jeg er hævet over al diskussion. Man kan bl. a. se det af loven om adgang for biskopper til i visse tilfælde at blive fritaget for at føre tilsyn med en menighed og med dennes præster — hvis biskoppen altså ikke finder at kunne påtage sig en sådan tilsynspligt.

Spørgsmålet er naturligvis, hvor langt denne tilsynspligt eller tilsynsbeføjelse med rimelighed må række, og det er meget vanskeligt at svare på. Hvis jeg skal svare ærligt, og det skal man jo, vil jeg sige, at det må nærmest være overladt til de enkelte biskopper selv at finde ud af, hvor grænserne for deres tilsynspligt må sættes. Jeg er ikke overbiskop, og det kan ikke være kirkeministerens sag at give udtryk for andet end et skøn — jeg sagde et skøn.

Når det ærede medlem hr. Orla Møller nu spørger, med hvilken ret og i hvilket omfang en biskop kan bestemme, hvor og for hvem stiftets præster må tale, er jeg derfor bange for, at jeg i nogen grad må blive hr. Orla Møller svar skyldig. Der må vel kunne tænkes situationer, hvor en præsts medvirken ved et eller andet må skønnes af biskoppen at være uforenelig med hans stilling som præst i den danske folkekirke og med de hensyn, han skylder sit embede og folkekirken som helhed. Men de tilfælde, hvor en biskop ligefrem skulle forbyde en præst at tale ved møder el. lign., må nok siges at være endog særdeles begrænsede, så begrænsede vil jeg sige, at de praktisk talt ikke kan have nogen særlig interesse.

Når jeg har sagt det, må jeg måske have lov til at tilføje, at biskopper har det ikke altid nemt. Der er nogle steder her i landet, f. eks. Bornholm og Vendsyssel, hvor frikirker og sekter er ret udbredte og under-

[Kirkeministeren.]

tiden også fører en noget aggressiv politik. Det spørgsmål kan rejse sig, om en biskop som led i sin tilsynspligt kan føle sig beføjet til at gøre noget for så vidt som muligt dog at holde nogenlunde rene linjer i forholdet mellem sekterne og frikirkerne og folkekirken, så folk ikke får det indtryk, at alt er forskelsløst og lige godt. Han kan måske i en sådan situation nødes til at lægge et vist moralsk pres på sin præst; men også det må altså være overladt til biskoppens eget skøn og hans egen samvittighed. Men hans mulighed for ligefrem at forbyde en præst at tale må efter min opfattelse være yderst begrænset. Præster er jo frie mennesker, og der er tradition her i landet for en meget vidtstrakt frihed for præster, en tradition, som jeg dårligt kan tænke mig at bryde med eller rettere slet ikke kan tænke mig at bryde med.

Hvad angår den sag, som har givet anledning til hr. Orla Møllers spørgsmål, biskop Erik Jensen såkaldte forbud mod, at en af præsterne i hans stift kunne deltage som taler i et møde i Brovst sammen med baptister og andre, skal jeg blot tilføje en enkelt bemærkning til slut.

For det første foreligger der ikke mig bekendt nogen egentlig kontrovers mellem biskop og præst. Så vidt jeg har forstået af en samtale, jeg havde for nogle dage siden med biskop Erik Jensen, har biskoppen og præsten drøftet spørgsmålet i god forståelse, og det var efter biskoppens oplysning til mig nærmest for at hjælpe præsten, der havde lovet at tale ved det pågældende møde i Brovst, hjælpe ham til at motivere et afslag til mødearrangørerne, at biskoppen formulerede sin henstilling som et forbud.

Det er dernæst værd at nævne, at biskoppens indblanding er sket efter henstilling fra sognepræsten på det sted, hvor mødet skulle holdes, provst Viggers. Det er altså et kollegialt forhold mellem 2 præster; det er et denne sag ikke uvedkommende hensyn.

Ifølge præsteløftet har en præst pligt til, som det siges, mod foresatte og embedsbrødre at udvise et sådant forhold, at der ikke med grund kan føres klage over ham, og det må altså fastholdes, at præster er frit stillede mennesker, og at det må være overladt til biskopperne selv at tage stilling

til, om der er direkte anledning til at blande sig i disse forhold.

Orla Møller: Det er vel lidt tvivlsomt, om jeg kan takke ministeren for det svar, der er givet; i hvert fald er der ikke synderlig megen klarhed at takke for. På den anden side er jeg fuldstændig klar over, at det er nødvendigt at træde vande i en sådan sag.

Jeg kunne godt tænke mig at klemme lidt på spørgsmålet. Først vil jeg gerne sige, at også jeg er indstillet på at understrege den sætning, at biskopper har det ikke nemt. Men det kunne jo godt være, at nogle af dem ikke gjorde det alt for let for sig selv; i hvert fald gælder det denne sag.

Når det bliver sagt, at det er yderst begrænset, hvor man kan give et forbud, vil der altså være situationer, hvor det kan ske, og når det er tilfældet, har jeg lyst til at spørge: hvad vil der ske mig, næste gang jeg tillader mig at sidde biskoppens påbud eller forbud af samme art som det, der her er udstedt, overhørig?

Kirkeministeren (Arne Fog Pedersen): Jeg ved ikke, hvor megen klarhed der er tilvejebragt, eller i hvor høj grad jeg har trådt vande. Jeg har bemærket, at efter mit skøn — og jeg understregede, at det var mit skøn — må en biskops mulighed for at gribe ind i en situation som denne være yderst begrænset, og det må være overladt til biskoppens egen samvittighed at finde ud af, om han mener, det er rimeligt eller ikke. Spurgt direkte af hr. Orla Møller om, hvad der ville ske ham, hvis han i en lignende situation ville sidde biskoppens forbud overhørig, kan jeg svare, at der ville efter al sandsynlighed intet ske hr. Orla Møller.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *K. B. Andersen* til undervisningsministeren:

„Med hvilken motivering har ministeren gennemført oprettelsen af den nye uddannelse af lærere til handelsskoler og tekniske skoler uden om folketinget i stedet for at fremsætte et lovforslag, og vil ministeren samtidig oplyse om

[K. B. Andersen.]

den nye uddannelses karakter, omfang, økonomi, forhold til andre læreruddannelser, styrelsesforhold o. lign?“

Skriftlig begrundelse:

Der er god mening i, at uddannelsen af lærere til handelsskoler og tekniske skoler stadig forbedres i fortsættelse af udviklingen i de senere år. Det må imidlertid i høj grad undre, at regeringen også har ønsket at føre en sag af denne karakter igennem uden lovforslag. Det må være rigtigt, at folketinget får lejlighed til i offentlighed at tage stilling til de ændrede institutionelle rammer, uddannelsen nu tænkes givet. Det kan ikke være rigtigt, at folketinget ikke får mulighed for at se nyordningen i sammenhæng med andre læreruddannelser og med eventuelle udækkede behov for uddannelse af lærere til andre faglige og erhvervsbetonede uddannelser.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

K. B. Andersen: Som jeg giver udtryk for i den skriftlige begrundelse, er det kun godt, at uddannelsen af lærere ved handelsskoler og tekniske skoler stadig forbedres; det er altså ikke en reform af læreruddannelsen, jeg vender mig imod.

Men det, som må forekomme mere end besynderligt, er, at regeringen vil oprette en ny uddannelsesinstitution med rektor, administrator, afdelingsleder osv. uden at komme med et lovforslag, sådan at vi kan få en drøftelse her i tinget og en nærmere gennemgang af planerne i et udvalg. Jeg har læst om sagen i Handelsskolen og kender kun de nærmere enkeltheder derfra. Hvem skal være styrelse for denne nye institution? Skal denne styrelse være med til at besætte leder- og lærerstillinger og andre stillinger? Hvordan bliver forholdet til andre læreruddannelser og til andre felter, hvor der er behov for lærerkræfter af lignende art?

Alt dette og mere til skylder ministeren offentligheden svar på, men hovedspørgsmålet er dette: hvorfor går regeringen i denne sag uden om folketinget? Hvorfor

har ministeren i denne sag villet sætte folketinget ud af spillet?

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Der er absolut ikke tale om at sætte folketinget ud af spillet, og det skal jeg vende tilbage til om et øjeblik.

Der har igennem en længere årrække eksisteret en uddannelse for lærere ved tekniske skoler, statens tekniske lærerkursus, og der har været en uddannelse for lærere ved handelsskoler. Det, der nu skal ske, er, at disse uddannelser, som har været administreret hver for sig, henlægges til én fælles statsinstitution. Det er et led i rationaliseringen af statsadministrationen og altså ikke nogen ny uddannelse, der er tale om, og det er forelagt det høje ting i forslag til normeringslov for finansåret 1969-70, afdeling 26; dér vil man kunne læse om det.

De økonomiske konsekvenser skal jeg gerne redegøre for. Der er på finanslovsforslaget for finansåret 1969-70 afsat 4,3 mill. kr. til driften af statens tekniske lærerkursus, og der er afsat 770.000 kr. til gennemførelsen af handelsskolekursus. Det er tanken, hvis forslaget på normeringsloven gennemføres, at slå disse to konti sammen til én konto på tillægsbevillingsloven på 5 mill. kr. til disse uddannelser. Der følger visse merudgifter med ved oprettelsen af statens erhvervspædagogiske læreruddannelse, og der sker samtidig besparelser på andre områder; alt i alt bliver stigningen 150.000 kr. til lønudgifter, men ved den rationalisering, som vil kunne ske af uddannelsen i øvrigt, skønnes det, at der fremkommer en samlet besparelse på 500.000 kr.

Forholdet til andre læreruddannelser er der også spurgt om. Jeg skal oplyse, at læreruddannelsesinstitutionen skal stå åben også for lærere ved andre uddannelsesområder, og det tillægges stor betydning, at institutionen får samarbejde med Danmarks lærerhøjskole, et universitet og en handelshøjskole. Både med hensyn til erhvervsuddannelserne og med hensyn til uddannelsen af lærerne er der endvidere etableret et snævert samarbejde med de andre nordiske lande. Der etableres f. eks. i de forskellige nordiske lande kurser for lærere med deltagere fra de øvrige nordiske lande.

Men som sagt, det afgørende er, at for-

[Undervisningsministeren.]

slaget om denne rationalisering inden for statsadministrationen findes på normeringslovforslaget, og dér er der anledning til at drøfte det.

K. B. Andersen: Ja, jeg har jo også læst normeringslovforslaget, og jeg var lige ved i første omgang at sige til ministeren, at nu ville han vel ikke være bekendt at rykke ud med normeringslovforslaget, men jeg anså det ærlig talt for så insinuerende at antyde den mulighed, at det ville jeg afstå fra.

Nu vil ministeren altså dække sig ind under den. Det vil sige, at vi kommer ud for den nye praksis, at nye statsinstitutioner, for det drejer det sig jo trods alt om, nu køres igennem via normeringsloven, og dér kan tingets medlemmer så opdage, at nu laver man nye institutioner dér og dér.

Jeg gør opmærksom på, at da vi for nogle år siden lavede provinsafdelingerne af Danmarks lærerhøjskoles virksomhed, var det en bestående virksomhed ude i landet, der fik en lidt anden institutionel form. Vi kom med lovforslaget her, selv om der var færre økonomiske midler i det end i det, ministeren nu har gennemført. Da forvaltningshøjskolen blev startet, var det også en ny måde at gøre tingene på: regeringen kom med et lovforslag her.

Jeg forstår altså, at vi nu får knæsat et nyt, interessant princip. Vi skal til at lede normeringsloven igennem efter nye institutioner eller ændringer af bestående institutioner også af et så stort omfang som her.

Jeg må sige, at ministerens svar overrasker mig og viser, at denne regering intet nægter sig i retning af ukorrekt optræden over for tinget både i små og store sager.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg skal blot gentage, at her er tale om en rationalisering inden for statsadministrationen. Forslaget om samling af uddannelserne af lærere inden for erhvervsuddannelserne i én institution og oprettelse af tjenestemandstillinger derved har været forelagt lønningsrådet med henblik på udarbejdelse af et forslag til normeringslov, og lønningsrådet har ikke fundet anledning til at standse forslaget eller anbefale det be-

handlet som selvstændigt lovforslag. Jeg har heller ikke fundet anledning til det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ivar Nørgaard* til statsministeren:

„Hvad agter regeringen at foretage sig for at sikre den nødvendige tilførsel af råvarer til dansk kødindustri, således at eksporten kan sikres eller forøges, og således at man kan undgå arbejdsløshed inden for kødindustrien?“

Skriftlig begrundelse:

Landbrugsministeren synes desværre ikke at tillægge denne sag så stor vægt, at han på nuværende tidspunkt vil aktionere i sagen.

I betragtning af den interesse, som regeringschefen viser for industrieksporten bl. a. ved sine møder med industriens repræsentanter, finder jeg det rimeligt at rette spørgsmålet til statsministeren. Det kan ikke være regeringens agt fortsat at lade stå til i denne vigtige sag.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Ivar Nørgaard: Når jeg har valgt den lidt usædvanlige fremgangsmåde at stille mit spørgsmål til statsministeren, skyldes det, som jeg har nævnt det i min skriftlige begrundelse, at landbrugsministeren desværre ikke synes at tillægge denne sag så stor vægt, at han agter at aktionere i øjeblikket.

Det forekommer mig, at dette er temmelig meget i strid med det, statsministeren har givet udtryk for både i taler og ved sine møder med industrien på Marienborg. Statsministeren har her meget kraftigt understreget, at det er industrieksporten, vi skal bygge vore valutaindtægter på i fremtiden, idet det er industrieksporten, der giver os basis for fremgang. Netop kødindustrieksporten er et eksempel på, hvordan man ved at bruge danske råstoffer og forarbejde dem kan modvirke en i øvrigt stagnerende tendens til nedadgående efterspørgsel efter vore landbrugsvarer, og derfor forekommer det paradoksalt, at man ikke

[Ivar Nørgaard.]
 på dette felt med det samme gør en indsats for at sikre, at kødindustrien får de nødvendige råvarer. Man kan risikere, at det amerikanske marked for konserver enten falder helt væk eller bliver varigt skadet og svækket, når man ikke nu tilfredsstiller kødindustriens råvarebehov.

Hertil kommer, at der herhjemme skabes arbejdsløshed i kødindustrien. Jeg er i besiddelse af tal, der viser, at arbejdsløsheden er fordoblet inden for kødindustrien fra september til i dag, og vi ved, at der inden for samme industri er en masse arrangementer i form af arbejdsdeling, i form af nedsat produktion og produktionstempo med det formål at fordele smerten mellem de ansatte, således at man endnu kan holde dem inden for industrien.

Jeg synes derfor, det vil være rigtigt, at regeringen giver et svar på dette spørgsmål, at den samlede regering giver udtryk for, hvad den agter at gøre; det er det, jeg beder statsministeren om.

Statsministeren (*Hilmar Bawnsgaard*): Hr. Ivar Nørgaards udtalelse om, at landbrugsministeren ikke tillægger sagen om kødindustriens råvarebehov tilstrækkelig vægt til, at han nu vil foretage sig noget for at få spørgsmålet løst, må tilbagevises. Landbrugsministeren har allerede foretaget sig en hel del og er fortsat i kontakt med de interesserede organisationer.

Landbrugsministeren har modtaget en skrivelse, dateret 27. januar 1969, fra Dansk Slagteriarbejder Forbund angående beskæftigelsessituationen for forbundets medlemmer, bl. a. på baggrund af tilførslerne af råvarer til kødkonserverfabrikkerne. Den 28. januar rettede landbrugsministeren en henvendelse til folketingets valutaudvalg for at få tilslutning til en midlertidig kvoteringsordning for eksporten af svinekød, en ordning, der bl. a. skulle tilgodese beskæftigelsessituationen hos konserverfabrikkerne. Denne eksportkvotering gælder ud over den frivillige rationering af tilførslen af råvarer til kødkonserverfabrikkerne, der er udformet af Eksportsvineslagteriernes Salgsforening med tilslutning fra de pågældende organisationer, herunder kødkonserverindustrien.

Den 30. januar modtog landbrugsministeren en henvendelse fra Dansk Eksportør- og Kødgrossistforening, indeholdende forskellige forslag. Samme dag bad han Eksportsvineslagteriernes Salgsforening om nærmere udtalelse i sagen. Salgsforeningen svarede den 13. februar. Landbrugsministeren tog omgående initiativet til en drøftelse med Eksportsvineslagteriernes Salgsforening, Dansk Eksportør- og Kødgrossistforening, Kødkonserverfabrikkernes Eksportsammenslutning og Kødindustriens Fabrikantforening. Dette møde fandt sted den 19. februar. Alle organisationerne viste udpræget vilje til at søge at løse problemet bedst muligt såvel på kortere som på længere sigt, og det blev aftalt, at nyt møde med landbrugsministeren skal finde sted hurtigst muligt. Der var dog enighed om, at det ville være påkrævet forinden at få fremskaffet forskellige oplysninger, herunder resultatet af den seneste svinetælling, der fandt sted den 21. februar, samt forskellige oplysninger om afsætningsmulighederne på kortere sigt. De nødvendige oplysninger vil næppe kunne foreligge før tidligst om en halv snes dage.

Landbrugsministeren har endvidere haft kontakt med Dansk Slagteriarbejder Forbund. Ministeren har udbedt sig yderligere oplysninger om den foreliggende beskæftigelsessituation under den nuværende af organisationerne vedtagne begrænsning af tilførslerne af råvarer, bl. a. til konserverfabrikkerne, og forbundet har foreløbig telefonisk givet visse oplysninger og har samtidig stillet i udsigt at ville fremsende et skriftligt materiale herom.

Det bør dog ikke overses, at tilførslerne af svin til opskæring og hjemmemarkedet, herunder kødkonserverfabrikkerne, i de første 6 uger af 1969 har udgjort 5.200 stk. flere end året forud i samme periode, medens slagtingerne i samme periode totalt har andraget 110.000 stk. svin færre end i samme periode i 1968.

Det fremgår af denne redegørelse, synes jeg, at landbrugsministeren allerede har foretaget en række henvendelser, og at han på nuværende tidspunkt, som hr. Ivar Nørgaard taler om, har kontakt med de interesserede organisationer om sagen, og landbrugsministeren vil selsagt gå videre med spørgsmålet, så snart de nødvendige oplysninger er bragt til veje.

Ivar Nørgaard: Jeg vil gerne takke statsministeren for oplysningerne, men jeg må desværre konstatere, at der ikke i disse oplysninger lå noget nyt. Det er altså stadig sådan, at man vil afvente en række forhold, bl. a. de nye svinetællinger, og man vil også afvente et skriftligt materiale. Jeg er vidende om, at dette materiale vedrørende arbejdsløshedstallene inden for slagteriområdet i dag er tilgæet landbrugsministeren.

Men det er jo helt åbenbart — det behøver man ikke mange tal og undersøgelser for at belyse — at der i dag er mangel på råvaretilførsel til industrien, og det er helt åbenbart, at der i dag er væsentlig arbejdsløshed. Det, der mangler, er handling gående ud på, at der bliver sikret råvaretilførsler. Man ved, for det blev oplyst i sidste uge fra Dansk Slagteriarbejder Forbund, at der er private virksomheder, som ligger med råmaterialer, der kunne overflyttes og anvendes i kødindustrien, men det giver man ingen tilladelse til.

Jeg vil derfor stille det tillægsspørgsmål, om statsministeren på baggrund af de oplysninger, der fremkom i sidste uge, mener, at der er grund til ikke blot at vente på svinetællingernes tal, men at sikre, at nogle af de råmaterialer, der i dag ligger i de private virksomheder, bliver overflyttet til eksport; det ville da være katastrofalt, hvis vi måtte se, at en vigtig eksportstigning på det amerikanske marked blev til et eksportfald.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Jeg tror, at hr. Ivar Nørgaard og jeg hurtigt kan blive enige om, hvor betydningsfuldt det er ikke at miste markeder på kødkonservereksportens område. Jeg er uden forbehold enig med det ærede medlem i, at det er noget overordentlig vigtigt. Så vidt jeg er orienteret — jeg må sige det med et vist forbehold — er situationen på det amerikanske marked imidlertid den, at den amerikanske havnestrejke har gjort, at skulle der i øjeblikket være manglende forsyning

med danske kødkonservervarer, skyldes det denne strejke og ikke manglende danske forsyninger.

Men det er klart, at der kan ske ændringer, og jeg synes, der var én ting, hr. Ivar Nørgaard burde have bemærket i mit svar; det var, at de oplysninger, som skal frem, og som det jo ikke tager lang tid at få frem, netop er en bedømmelse af afsætningsmulighederne og leveringsproblemerne på det korte sigt — for her er det jo først og fremmest det korte sigt, det drejer sig om — så der ikke opstår disse huller. Når man tager i betragtning, at der blev sagt, det kunne ske i løbet af få dage, tror jeg alligevel, alle parter er bedst tjent med, at man får disse oplysninger.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til landbrugsministeren af Morten Lange m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 4356).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Op-hold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om salg af fisk ved offentlig auktion.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 55) findes i tidenden sp. 1431, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 585).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.